Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koirien ja kissojen hyvinvoinnista ja jäljitettävyydestä (U 92/2023 vp)

Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry (jäljempänä SVELL ry) kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa asiantuntijalausuntopyynnöstä ja lausuu valtioneuvoston kirjelmästä U 92/2023 vp seuraavaa.

Yleiset kommentit

Rajaukset ja määritelmien tulkinnanvaraisuus

Asetusehdotuksen soveltamisalaan kuuluvat löytöeläinsuojat ovat Suomen mittakaavassa huomattavan suuria, ja suurin osa suomalaisista löytöeläinsuojista jäisi tämän vuoksi asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Tämän lisäksi useita artikloja ei sovellettaisi edes suurikokoisiin löytöeläinsuojiin, jotka muutoin kuuluvat asetuksen soveltamisalaan. Näin ei tule missään nimessä säätää. Eläinten hyvinvointi vaarantuu erityisesti silloin, kun ne ovat ei-toivottuja, hylättyjä, elävät virallisesti kadulla tai ovat tilapäisesti karanneita tai talteenotettuja. Siksi asetusta tulee soveltaa jo huomattavasti pienempiin löytöeläinsuojiin, ja niihin tulee soveltaa lähtökohtaisesti kaikkia asetuksen säännöksiä.

Kasvattajat ovat järjestäneet toimintansa huomattavan monipuolisella tavalla, eikä ole lainkaan tavatonta, että kasvattajalla on suuri määrä narttuja ns. sijoituksessa siten, että niitä pidetään pääsääntöisesti muualla kuin kasvattajan hallinnassa olevissa toimitiloissa. Tällaisissa tapauksissa kaikkien toimitilojen hyväksyntää ei voida välttämättä pitää tarkoituksenmukaisena, ja myös asetuksen soveltamisalan tulkinta tulee haastavaksi. Kasvattajien määritelmään ja asetuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan määritelmässä tulisikin ottaa paremmin huomioon erilaiset järjestelyt, joilla tahallaan tai tahattomasti vaikutetaan kasvatustoiminnan tietyssä sijainnissa havaittavaan laajuuteen. Sääntelyn tulisi ulottua laajamittaiseen kasvatustoimintaan, vaikka kasvatustoiminta järjestettäisiin siten, että sitä ei harjoiteta missään yhdessä sijainnissa asetusehdotuksessa esitetyn laajuisena.

Yksityiskohtaiset kommentit

II Luku, Pitopaikkojen toiminnanharjoittajia koskevat velvoitteet

4 artikla

Asetusehdotuksen 4 artiklan mukaan II lukua ei sovellettaisi löytöeläinsuojiin, joissa pidetään minä tahansa ajankohtana enintään kymmentä koiraa tai kahtakymmentä kissaa.

Asetuksen soveltamisala on rajattu epätarkoituksenmukaisesti siten, että pienemmät löytöeläinsuojat on rajattu asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Suomessa ei SVELL ry:n tietojen mukaan ole yhtään asetuksen ehdotetun soveltamisalan laajuista toimintaa pyörittävää löytöeläinsuojaa. Asetusta tulisi soveltaa jo sellaisiin löytöeläinsuojiin, joissa pidetään enintään 3 koiraa tai 6 kissaa minä tahansa ajankohtana. Eläinten hyvinvoinnille aiheutuva vaara ei ole olennaisesti erilainen silloin, kun eläimiä pidetään myytävänä verrattuna siihen, kun niitä pidetään löytöeläiminä luovutusta varten. Tämän vuoksi asetuksen soveltamisalaan kuuluvan toiminnan laajuutta ei tule määritellä eri tavoin silloin, kun kyse on lemmikkieläinkaupoista, kuin silloin, kun kyse on löytöeläinsuojista.

6 artikla

Asetusehdotuksen 6 artiklan 3 kohdan toisen kappaleen mukaan silloin, kun toiminnanharjoittajat säätelevät koirien ja kissojen lisääntymistä, ne eivät saa parittaa vanhempia ja jälkeläisiä tai isovanhempia ja jälkeläisiä.

Linjasiitos tulee kieltää vähintään kolmanteen sukupolveen (F3) asti vanhempien ja jälkeläisten kesken. Lisäksi sukusiitos tulee kieltää saman pentueen sisarusten kesken.

11 artikla

Asetusehdotuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaan toiminnanharjoittajien ja löytöeläinsuojista vastaavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on varmistettava, että koiria ja kissoja ruokitaan liitteessä I olevassa 1 kohdassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti, ja ne voivat eläinlääkärin tai eläinten ravitsemuksen asiantuntijan kirjallisten ohjeiden perusteella mukauttaa liitteessä I olevassa 1 kohdassa esitettyä ruokintatiheyttä.

Liitteessä I olevan 1 kohdan mukaan 1.1 alakohdan b alakohdan mukaan toiminnanharjoittajan on noudatettava seuraavia ruokintatiheyksiä: tiineillä narttukoirilla ja -kissoilla on oltava ravintoa jatkuvasti saatavilla.

Tiineillä eläimillä ei tule olla ravintoa rajoituksetta jatkuvasti saatavilla, sillä liiallinen ravinnonsaanti voi aiheuttaa terveyshaittaa sekä tiineelle nartulle että pennuille ja vaarantaa synnytyksen onnistumisen.

Asetusehdotuksen 11 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan toiminnanharjoittajien ja löytöeläinsuojista vastaavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on varmistettava,

että koirien ja kissojen ruokinta ja nesteytys on asianmukaista antamalle niille riittävissä määrin riittävän laadukasta ravintoa, jotta se täyttää koirien ja kissojen fysiologiset, ravitsemukselliset ja aineenvaihdunnalliset tarpeet ja saa ne kylläisiksi, osana koirien ja kissojen ikään, rotuun, luokkaan, aktiivisuustasoon ja terveydentilaan mukautettua ruokavaliota.

Mainitun b alakohdan muotoilua tulisi muuttaa siten, että eläimille ei tule tarjota vain riittävän paljon ravintoa, vaan niille tulee olla tarjoamatta liian paljon ravintoa. Siten muotoilun tulisi olla ennemmin “antamalla niille riittävissä määrin, muttei liiallisesti” tai “antamalla niille sopiva määrä”, kuten esimerkiksi Suomen kansallisessa eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa (693/2023) säädetään.

12 artikla

Asetusehdotuksen 12 artiklan 1 kohdan mukaan toiminnanharjoittajien on varmistettava, että koirille ja kissoille osoitetut eläintilat ovat liitteessä I olevan 2 kohdan mukaiset. Artiklaa ei siten sovellettaisi löytöeläinsuojista vastuussa oleviin henkilöihin ja oikeushenkilöihin.

Liitteen I kohdan 2 alakohdassa 2.1 säädetään eläintilojen lämpötilasta, alakohdassa 2.2 eläintilojen valaistuksesta ja alakohdassa 2.3 tilavaatimuksista. Alakohdan 2.1 sisältö tulee muokata löytöeläinsuojiin soveltuvaksi ja säätää koskemaan myös löytöeläinsuojia. Valaistusta koskevan alakohdan 2.2 tulee koskea löytöeläinsuojia. Myös löytöeläinsuojia koskevista tilavaatimuksista tulee säätää.

Asetusehdotuksen 12 artiklan 8 kohdan mukaan artiklaa sovelletaan 5 vuoden kuluttua asetuksen voimaantulopäivästä. Siirtymäaika on liian pitkä. Siirtymäajan tulee olla enintään 3 vuotta.

13 artikla

Asetusehdotuksen 13 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan toiminnanharjoittajien ja löytöeläinsuojista vastaavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on varmistettava, että kissan tai koiran lopettaa ainoastaan eläinlääkäri. Vaatimus voi johtaa siihen, että eläimille aiheutuu tarpeetonta kärsimystä, jos eläinlääkäriä ei saada kohtuullisessa ajassa suorittamaan lopetusta. Eläimen lopetus voisi viivästyä myös sen vuoksi, että eläinlääkärin suorittamasta lopetuksesta aiheutuvat kustannukset voivat olla merkittävästi suuremmat kuin muun henkilön suorittamasta lopetuksesta. Eläimen tulisi tämän vuoksi saada lopettaa eläinlääkärin lisäksi myös muu soveltuvan koulutuksen saanut riittävän pätevä henkilö käyttämällä asianmukaista lopetusmenetelmää, esimerkiksi ampumalla. Lopetusmenetelmästä tulee säätää tarkemmin asetuksella.

Asetusehdotuksen 13 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaan toiminnanharjoittajien on varmistettava, että aikuisia naaraspuolisia koiria ja kissoja, joita ei enää pennuteta, ei lopeteta tai hylätä. Toiminnanharjoittajien on varmistettava jatkossakin kyseisten eläinten hyvinvointi asetuksen mukaisesti. SVELL katsoo, että eläimen hyvinvoinnille aiheutuvien haittojen näkökulmasta on tarpeen, että siitoskäytöstä poistettu eläin voidaan lopettaa, jos eläimen sijoittaminen uuteen kotiin ei ole mahdollista ilman kohtuuttomia vaikeuksia.

16 artikla

Asetusehdotuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan kasvattajan toimitilojen toiminnanharjoittajien on saatava toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä toimitiloilleen, ennen kuin ne voivat myydä toimitiloissaan syntyneitä koiria ja kissoja.

Kohtaa tulee täsmentää siten, että kasvattajan toimitilojen toiminnanharjoittajien on saatava toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä toimitiloille, joissa koirat ja kissat synnyttävät myyntiin tarkoitettuja pentuja.

Asetusehdotuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaan kasvattajan toimitilojen toiminnanharjoittajien on 5 vuotta asetuksen voimaantulosta saatava toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä toimitiloilleen, ennen kuin ne voivat myydä toimitiloissaan syntyneitä koiria ja kissoja.

Siirtymäajan tulisi olla 3 vuotta.

Lisätiedot

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa yhdistyksen puheenjohtaja Jan Mattila, lausunnot@svell.fi

SVELL ry:n puolesta,

Jan Mattila, puheenjohtaja